

Tilläggsbudget (L)

Regionstyrelsen

2024-11-19

Ärende 1

Tilläggsbudget och fastställande av budget 2025 samt plan för 2026–2027 för Västra Götalandsregionen

FÖRSLAG TILL BESLUT

Regionstyrelsen och regionfullmäktige föreslås besluta:

1. Att fastställa förslag till justerad budget för 2025 med plan för 2026–2027 enligt förslaget.
2. Operativa hälso- och sjukvårdsnämndens regionbidrag ökas med 354 mnkr för att stärka sjukhusens finansiering.
3. Operativa hälso- och sjukvårdsnämndens regionbidrag ökas med 300 mnkr för att korta köer inom specialistsjukvården.
4. Operativa hälso- och sjukvårdsnämndens regionbidrag ökas med 20 mnkr för att under 2025 öppna en tillnyktringsenhet.
5. Operativa hälso- och sjukvårdsnämndens regionbidrag ökas med 30 mnkr för att stärka rättspsykiatrin.
6. Infrastruktur- och kollektivtrafiknämndens regionbidrag minskas med 100 mnkr för 2025 med hänvisning till Västtrafiks minskade behov av driftbidrag samt med 200 mnkr för 2027 med hänvisning till felaktig budgetering i junibudgeten.
7. Regionfullmäktige fastställer regionbidrag samt resultat- och balansräkning enligt nedanstående tabeller.
8. Berörda nämnder och styrelser ska fastställa reviderade detaljbudgetar senast den 31 januari 2025.

ÄRENDET

Regionfullmäktige fastställde i juni budgeten för 2025. Sedan dess har regeringen presenterat budgetpropositionen för nästkommande år vilket innebär ökade generella statsbidrag för Västra Götalandsregionen. Därutöver har skatteunderlaget förbättrats och tack vare regeringens framgångsrika arbete med att bekämpa inflationen har regionens pensionskostnader minskat kraftigt. Den ekonomiska storm som svept över Sverige har bedarrat och det gör det nu möjligt att välfärden kan stärkas. Sammanlagt har det ekonomiska utrymmet för 2025 ökat med 583 mnkr jämfört med gällande budget.

Västtrafik AB lämnar varje år i december en långtidsprognos för kommande tre år. Prognosen är en del av planeringsunderlaget och Infrastruktur- och kollektivtrafiknämnden tilldelas regionbidrag där hänsyn tagits till den. Västtrafik har justerat ned långtidsprognosen med 200 mnkr beroende på lägre kostnadsindex och lägre räntor inför regionfullmäktiges budget 2025 som beslutades i juni. För 2025 och 2026 gjordes en justering av nämndens regionbidrag men för 2027 missades det att ta bort 200 mnkr. Inför 2025 har Västtrafik ytterligare reviderat sin budget beroende på lägre kostnadsindex och lägre räntor. Därmed har bolaget ett lägre behov av driftbidrag för 2025 än vad tidigare prognosticerats, vilket 100 mnkr för 2025. Därför minskas nämnden regionbidrag för 2025 med motsvarande belopp och detta frigör ytterligare 100 mnkr att fördela i denna tilläggsbudget. Medel som överförs till hälso- och sjukvården.

ÖKAD FINANSIERING AV SJUKHUSEN

I Operativa hälso- och sjukvårdsnämndens beslutade detaljbudget fick sjukhusstyrelserna ett tillskott på över 5 %, vilket motsvarar 1,6 mdkr. Förslaget täckte upp för sjukhusens underskott samt beräknade kostnadsökningar fullt ut. Därtill minskar sjukhusens pensionskostnader kraftigt under 2025. Samtidigt gjordes viktiga satsningar på primärvården. Nu förstärks sjukhusens finansiering ytterligare kommande år. Resurserna ska användas för att stärka produktionsplanerna och säkra patienternas behov av vård. Medlen fördelas till Operativa hälso- och sjukvårdsnämnden som i sin tur fördelar medlen vidare till sjukhusen. Sjukhusen erhåller medlen under förutsättning att de har möjlighet att utföra mer vård än sitt grundåtagande och gällande produktionsplaner samt att arbetet med beslutade åtgärdsplaner ger förväntat resultat. Operativa nämnden har möjlighet att göra annan fördelning mellan utförare, såväl i egen som i extern regi, under året om dessa villkor inte är uppfyllda och om annan

fördelning bedöms ge bättre resultat avseende stärkt tillgänglighet. Ett stort fokus måste ligga på psykiatrin. Psykiatrins problem måste lösas med tydlig styrning och ledning av verksamhet och att dess resurser också används till ökad tillgänglighet och vård. En omorganisation kommer inte lösa de utmaningar psykiatrin står inför. Tvärtom skulle psykiatrin kastas decennier tillbaka i tiden. En utveckling som skulle vara olycklig för såväl patienter som personal.

Operativa hälso- och sjukvårdsnämndens regionbidrag ökas med 654 mnkr. De budgeterade medlen äger operativa hälso- och sjukvårdsnämnden mandat att fritt fördela, men utifrån tidigare beslutade budgetnycklar torde medlen fördelas till sjukhusstyrelserna enligt nedanstående:

	ENLIGT OSN 23/10	TILLÄGS- BUDGET	FÖRESLAGET NYTT BELOPP
Sahlgrenska Universitetssjukhuset (SU)	16 125	201	16 326
NU-sjukvården (NU)	5 454	55	5 509
Södra Älvsborgs Sjukhus (SÄS)	4 052	46	4 098
Sjukhusen i väster (SiV)	3 063	29	3 092
Skaraborgs Sjukhus (SkaS)	4 739	23	4 762
Summa	33 433	354	33 787

KORTA VÅRDKÖER

I Västra Götalandsregionen väntar idag över 90 000 patienter i vårdkö, vilket är flest i landet. Operativa hälso- och sjukvårdsnämnden beslutade i sin detaljbudget för 2025 att avsätta 500 mnkr för att upphandla vårdkapacitet från fristående aktörer med syftet att korta köerna. Satsningen gjordes även för att finansiera budgetposten tillgänglighetsåtgärder som i S, V och MP:s budget var ofinansierad.

Budgetposten förstärks ytterligare i denna tilläggsbudget med ytterligare 300 mnkr. Tiotusentals patienter väntar i en allt längre kö för ett första besök eller operation och vårdgarantin är satt utspel, vilket inte minst drabbar kvinnor i regionen. Att korta vårdköerna är den viktigaste frågan här och nu. Det viktiga är inte vem som utför vården, utan att vården utförs. Huvuddelen av de tillskjutna medlen avseende tillgänglighet förväntas användas för utökad upphandling.

NÄRAKUT PÅ PRIMÄRVÅRDSNIVÅ I LIDKÖPING

Liberalerna har konsekvent strävat efter att etablera en närakut på primärvårdsnivå med utökade öppettider på kvällar och helger i Lidköping. Det var en åtgärd som fastställdes i den politiska överenskommelse som partierna i Västra Götalandsregionen ingick. Det är en överenskommelse som den rödgröna ledningen varken har hedrat eller genomfört. En närakut utgör en väsentlig del inom den akuta och nära vården i området och arbetet med denna behöver genomföras enligt överenskommelsen. I samband med nedstängningen av akuten i Lidköping tillkom en ökad kostnad för geografiersättning inom vårdval vårdcentral på 30 mnkr. Det är resurser som istället skulle finansierat en närakut på primärvårdsnivå på sjukhuset. Detta uppdrag ska påbörjas under 2025 för att börja gälla i Krav- och kvalitetsboken från 2026.

INRÄTTA EN TILLNYKTRINGSENHET

Fram till 2019 fanns en tillnyktringsenhet (TNE) vid Sahlgrenska Universitetssjukhuset, som hanterade cirka 3 000 inskrivningar per år. Efter att enheten stängdes är det idag polisen eller akuten som tar hand om de mest berusade, vilket inte ger den specialiserade vård de behöver. Många personer med alkohol- och drogmisbruk behöver hjälp. Dessa individer bör tas om hand på en tillnyktringsenhet, där utbildad personal kan ge rätt stöd och upptäcka varningstecken. Det kan vara livsfarligt att lämna en missbrukare i en cell då de kan behöva omedelbar sjukvård och mediciner, vilket har lett till dödsfall i regionen. Personer med svåra missbruk behöver hjälp och vård. Behovet av en TNE är störst i polisområde storgöteborg som står för mer än hälften av alla omhändertaganden i länet som sker enligt lag om berusade personer (LOB). Därför avsätts medel till Operativa hälso- och sjukvårdsnämnden för att starta en tillnyktringsenhet i Göteborg i enlighet med nämndens tidigare utredning (DNR OSN 2024-00269). För ändamålet avsätts 20 mnkr, då uppstartskostnaderna inte beräknas få full effekt under 2025. Full finansiering hanteras inom ramen för budgetberedningen 2026.

FÖRSTÄRKT RÄTTSPYKIATRI

Rättspsykiatrin i regionen ansvarar för utredning, vård och behandling av personer som, på grund av allvarlig psykisk störning, begått brott och dömts till rättspsykiatrisk vård. Målet är att behandla den psykiska sjukdomen och minska risken för återfall i brottslighet. Antalet personer som döms till rättspsykiatrisk vård har ökat så även vårdtiderna, vilket medför stigande kostnader. En fortsatt underfinansiering av rättspsykiatrin får även effekt på andra delar av

psykiatrin, såsom barn- och ungdomspsykiatrin. För att möta denna utveckling avsätts 30 mnkr för att stärka rättspsykiatrin.

Pär Lundqvist (L)

REGIONBIDRAG

	Budget 2024 Regionbidrag	Budget 2025 Regionbidrag	Plan 2026 Regionbidrag	Plan 2027 Regionbidrag
Hälso- & sjukvård	49 941,6	53 691,6	54 351,7	55 835,9
Strategisk SN	75,0	129,5	131,5	135,8
Operativ SN	49 727,7	53 420,5	54 076,6	55 551,6
Delregionala nämnderna	138,9	141,6	143,7	148,4
DRN N:a	25,7	26,2	26,6	27,5
DRN S:a	20,6	21,0	21,3	22,0
DRN Ö:a	17,2	17,5	17,8	18,4
DRN V:a	21,5	21,9	22,2	23,0
DRN Gbg	53,9	54,9	55,8	57,6
Regional utveckling	8 499,1	8 619,6	9 114,4	9 684,1
Miljö- och regionutvecklingsnämnden	977,2	995,8	1 023,2	1 058,9
Kulturnämnden	1 165,4	1 253,5	1 272,3	1 314,3
Infrastruktur- och kollektivtrafiknämnden	6 356,6	6 370,3	6 818,9	7 310,9
Serviceverksamheter	741,3	1 157,1	1 080,4	1 080,4
Styrelsen för fastighet, stöd och service	661,2	1 065,5	987,4	984,3
Styrelsen för logistik	58,7	69,8	70,9	73,2
Nämnd Hälsan & stressmedicin	21,4	21,8	22,2	22,9
Regiongemensamt	11 173,2	7 252,2	6 152,2	7 117,4
Regionfullmäktige	96,2	98,1	99,5	102,8
Regionstyrelsen	4 488,4	4 064,8	4 131,5	4 275,0
Regionstyrelsen	3 138,3	2 607,8	2 646,9	2 734,3
Personalutskottet	1 335,3	1 420,7	1 442,0	1 489,6
Hållbarhetsutskottet	14,8	36,3	42,5	51,2
Revisorskollegiet	27,4	28,3	28,7	29,6
Patientnämnderna	27,9	28,4	28,8	29,8
Arkivnämnden				
Koncernbanken	-302,1	-302,1	-302,1	-302,1
Moderförvaltningen	6 835,4	3 334,8	2 165,8	2 982,3
Summa	70 355,3	70 720,6	70 698,7	73 717,7

RESULTATRÄKNING

Resultaträkning (mnkr)	2025	2026	2027
Verksamhetens intäkter, inkl riktade statsbidrag	16 281	16 769	17 272
varav riktade statsbidrag	3 000	3 000	3 000
Verksamhetens kostnader, exkl av- och nedskrivningar	-81 990	-82 971	-85 515
Avskrivningar och nedskrivningar	-3 600	-4 000	-4 300
Verksamhetens nettokostnad	-69 309	-70 202	-72 543
Skatteintäkter	57 420	60 112	62 793
Kommunalekonomisk utjämning inkl generella statsbidrag	14 348	14 223	14 263
varav generella statsbidrag	6 854	6 720	6 921
Finansiella intäkter	90	90	90
Finansiella kostnader	-1 502	-588	-1 264
ÅRETS RESULTAT	1 047	3 636	3 339

BALANSRÄKNING

Balansräkning (mnkr)	2025	2026	2027
TILLGÅNGAR			
Anläggningstillgångar			
Immateriella anläggningstillgångar	1 325	1 339	1 359
Byggnader och Mark	26 414	27 925	30 114
Maskiner och inventarier	13 321	15 696	18 687
Finansiella anläggningstillgångar	1 100	1 100	1 120
Summa anläggningstillgångar	42 160	46 060	51 280
Bidrag till infrastruktur	313	268	223
Omsättningstillgångar			
Förråd	600	600	600
Kortfristiga fordringar	7 600	7 700	7 900
Kortfristiga placeringar	27 605	26 645	27 118
Kassa och bank	500	500	500
Summa omsättningstillgångar	36 305	35 445	36 118
SUMMA TILLGÅNGAR	78 778	81 773	87 621
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER			
Eget kapital			
Årets resultat	1 047	3 636	3 339
Övrigt eget kapital	14 788	15 835	19 471
varav resultatutjämningsreserv	165	165	165
Summa eget kapital	15 835	19 471	22 810
Avsättningar			
Avsättning pensioner	39 670	39 776	40 754
Övriga avsättningar	4 700	4 800	4 900
Summa avsättningar	44 370	44 576	45 654
Skulder			
Långfristiga skulder	4 945	4 945	4 945
Kortfristiga skulder	13 628	12 781	14 212
Summa skulder	18 573	17 726	19 157
SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER	78 778	81 773	87 621